

ДІЛО

Видас: Видавнича Спілка „Діло“.

Виходить ше-дцять разів крім півдніків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок 18, II. пав.
Конто почт. №244. 24.726.
Адреса тел: „Діло—Львів“.
Число телефону 261.
Рукописи редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорській:

місячно	278 К.
квартально	8—
піврічно	14—
річно	22—

у Львові (без доставки):

місячно	248 К.
квартально	7—
піврічно	14—
річно	20—

За який адрес платять ся 50 с.

Ціна оголошень:

Строчка постійна, двохвиштовка 48, в надписі 50, в нових строчках 60 с, в редакційній часті 1 К. Подвійна строчка 1 К. Нагромадження строчка 1 К. Сталогодні за окремих умовою. Одна приєднана колонка у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Сполучені Держави зривають дипломатичні зносини з Німеччиною.

Письмо Вільсона до конгресу.

ВАШІНГТОН, 3. лютого (Райтер). Амбасадор Сполучених Держав у Берліні Джерард одержав поручення замкнути амбасаду. Всі консули й атташе Сполучених Держав мають відійти з Німеччини. Іспанія обіймає охорону інтересів Сполучених Держав в Німеччині.

ЛЬОНДОН (Райтер). Правительсто Сполучених Держав рішило зривати дипломатичні зносини з Німеччиною. Президент Вільсон покликав про се конгрес. Німецькому амбасадору в Берліні Бернсторфови доручено пашпорти, американському амбасадорови Джерардови поручено виїхати з Німеччини.

УВАГА БЮРА ВОЛЬФА: Потвердження сих відомостей нема в тутишнім урядовім місці, але нема сумніву що до їх правдивости.

ВАШІНГТОН, 3. лютого (Райтер). Президент Вільсон в своїм письмі до конгресу вказує на американську ноту до Німеччини з 8. цвітня на затовилення корабля „Суїтх“, на відповідь Німеччини з 4. мая і відповідь Америки з 8. мая, в якій прийнято німецькі заповнення. Німеччина не відповіла на сю ноту. Далі Вільсон зведе на уступи з німецького меморіюму з 31. січня і сказав:

Супроти сеї заяви, яка нагло і без якоїсьбу попередньої вказівки з розмислом бере завад торжественне заповнене, дане в німецькій ноті з 4. мая, не остає правительству Сполучених Держав нічого иншого, що було би в гідність і честю Сполучених Держав, як піти дорогою, заповідженою ним в ноті з 8. цвітня як випадок, коли Німеччина не розстанеть ся з своєю методою уживання підводних човнів. Тому поручив я Лянсінгові, щоби повідомив Бернсторфа, що дипломатичні зносини з Німеччиною с зривані, що американський амбасадор в Берліні буде зараз відкликаний та що Бернсторфови будуть доручені пашпорти.

Мимо сього не сподіваного поступку німецького правительства і сього наглого, гідного жалю відкликання заповненя, даних нашому правительству, в хвилі найкритичнішого напруженя відносин між обома правительствами, намагаю ся повірити, щоби німецькі власти дійсно мали намір зробити се, до чого, як нас жвавіше, уважають себе управненими. Не мезу перемоти себе так, щоби повірити, щоби було огляду на давню приязнь обох народів або на власні торжественні зобовязаня, та щоби воли в самовільнім переведеню безомовної флотової програми нищили американські кораблі й людське жите. Тільки дійсні, які їх учинки можуть привезти мене повірвати в се. Коли б на нещасте мое глибоко викорінене довіре до їх розваги і мудрої застави показало ся неуваженієм, коли б в не розважнім нарушеню міжнародного права і завітів гуманітарности мали власти жертвою американські кораблі або людське жите, попрошу мезрив уповажити мене до пороблення засобів, потрібних на те, щоби наших моряків і горожан вдервати при переводженю їх мирних, легальних підприять на отвертій мори. Не мезу зробити менше. Уважаю за певну річ, що всі центральні правительства підуть тою самою дорогою.

Не бажемо неприязельського конфлікту з німецьким правительством, с ми ширини приєднати німецького народу і поважно бажемо одержати мир з правительством, що с тубою, през яку той нарід промавлє. Не віримо, що ми с неприязні настрій, — хіба дійшло би в того, щоби ми мусили в те повірвати, — і не вимо в намірі нічого иншого, як будучу обстоу безусловних прав нашого народу. Не маю егойстичних намірів, стараемо ся тільки змагати вірними стародавнім принципом нашого часу, охороняти наше право до свободи і

справедливости і ненапаствоване жите. С се о-снови мира, а не війни. Дай Боже, щоби акти нарочної несправедливости правительства Німеччини не визвали нас до оборони тих основ.

Конференція американського амбасадора в гр. Черніном.

ВІДЕНЬ (Ткб) Міністер заграничних справ гр. Чернін мав нині одногодинну нараду з тутишнім амбасадором Злучених Держав Пенсильдом.

Російська преса в справі відокремлення Галичини.

Відгомін статій „Діла“ в Росії.

Вийшло 6. число „СВУ“ за сей рік і привєсло — як звичайно — багато цікавого матеріалу і звісток. Не котачи відумувати звичности редакцій сього органу перелрукозавез цілий сторік в „Вістника“, обмежувомь ся на подаяю звісток про голоса російської преси по акту 4. падолиста. При сій нагоді звертаемо увагу Читачів на власне сього відоміння, який появляеть ся раз у тиждєнь в „Ділі“. — Ред.

Виступи українських політичних організацій з приводу актів з дня 5. падолиста 1916 р. відбили ся голосним відгомінном також в російській пресі, яка, видно, дуже пильно стежить за положенем української справи в політиці центральних держав, але не все вірно передає факти, коментуючи їх очевидно по своему розуміню.

Наводимо тут два голоси з двох протилежних політичних таборів, а саме голос ліберальной „Рьчи“ й реакційного „Колокола“.

„Рьч“ у статі п. в. „Польська государственность“ (ч. 334, 17. грудня 1916) лучить уступленє кабінету Кербера з актами з дня 5. падолиста. Згаданими актами — пише „Рьч“ — Кербер викликав на денне світло підземні духи (!) Австрії, загнати які назад в підземелє і панувати над ними, ледво чи хто зможе. Польські акти викликали вибух політичних пристрацій в цілій імперії, але спеціально діткнули Українців, котрих з „головою віддано Полякам“ — замість висвободженя в під польського панованя через утворенє з українських земель окремого коронного краю.

В широкій статі „Рьчи“ згадуєть ся про вложене мандатів в Загальній Українській Раді, про ухвалу Народного Комітету, що він буде піддержувати українське представництво в боротьбі проти відокремлення Галичини, цитуєть ся вклик „Вістника СВУ“ „до самооборони“ і статю „Діла“ на тему, що актами 5. падолиста останнього слова ще не сказано, наводять ся інтервю співробітника „Berliner Tageblatt“ у д-ром Костем Левиньким, якіні говорить ся про призначене Бобжинського на міністра, який, мовля, як „спеціаліст від польсько-українських компромісів“ постараеть ся чимсь задобрити Українців, „але і се завданє — кінчить „Рьч“ — наперед чи можна здійснити“. Глибоких історичних суперечностей не можна ані зничити, ані втеминити, тим більше тепер, коли не тільки в Галичині і в Австрії, але по цілій світі виявили ся національно політичні протівенства. Для австрійських Українців дилєма — в Австрію, чи в Польшею — а богатош причин розвадуєть ся в прогипольським дусі. Коли акти про Галичину й польську державу й усувають сю дилєму та доля злучить Українців з Польшею, то перед австрійськими Українцями стає друга дилєма: в Польшею, чи в Росію? Як сю дилєму розваже австрійське правительство, се буде залежати від того, як поставить ся українську справу в Польщі й Росії, та від дальших воєнних і політичних ходів підляк сеї війни й до її закінченю“.

Що инше сиває „Колоколь“. В статі „По-

сліднія попытки Австрії и Мазепинны“ (ч. 314 в 2. грудня 1916) спиваєть ся він над тим, як прийняти заповіджене відокремленє Галичини Польки й України. Що до України — „Колоколь“ наводьть відому резолюцію Української Парламентарної Репрезентації в справі відокремлення Галичини

Далі „Колоколь“ цитує статью в „Діла“, в якій між иншим говорило ся, що колиб нам грозило прилученє до Росії Галичини й Буковини, се не повинно нас кидати в разувку, бо властиво — колиско українського руху була й буде російська Україна, й у відповідь на се наводьть дуже цікавий документ, називаючи його добрим початком в заходах комо недопущеня в Росії мазепинської пропаганди. Се представленє председателя московського товариства „За Росію“, внесенє до міністра внутрішних справ. Зацитувані „Колоколь“ уступи сього представлєння звучать: „В часі, коли наша армія, одицтвоорюючи собою єдиний „русский“ народ, з пожертвованем житя бєть ся з ворогом, заваду неї знаходять ся люди, що бажють аєсти розлад у нашу єдину „руску“ сімю, і не ширюючи їає, вилєкани такими ворогами нашої вітчизни, як знаменитий Бісмарк, проповідують серед наших Малоросів штучно утворенє для них „Українство“, — роблять заходи комо заснованя українських гімназій і заведеня в школах української мови, утвореної всієїсїською ітригою в Галичині й чужої „русскому“ народови, який засаєєє нашу Малоросію і розвадєє малоруським нарісєм. Для того Головна Рада Товариства просить не давати дозволу на відкритє українських гімназій і не доволати штучно утвореній українській мові адирати ся через народні школи до „русского народу“.

Цісар Карло I. і Поляки.

З приводу чолобитні галицького Красного Виділу у цісаря пише відєнський кореспондент „Gazet i Wiadomoi“:

Хід авдієнцій, особливо слова монарха, викличуть в цілій краю радісний відгук. Монарх у своїй промові покликав ся на письмо бл. и цісаря Франца Йосифа з заповідю розширеня автономії Галичини і приєвз його також як своє програму.

„Монарх зазначив виразно звязок між заповідю розширеня автономії Галичини і проголошенєм самостійного Польського Королівства і означив розширенє автономії як нагороду за жертви майна і крови, понесені Галиччиною.

„Галицькі Поляки одержали таким чином торжественне потверженє письма цісаря Франца Йосифа. В останних часах старали ся в одній стороні пускати в хід поголохости, ніби то новий монарх не с прихильником розширеня автономії Галичини і навіть не признає проголошеня в 5. падолиста. Безпастійність сих погодихок вийшла на верх вже в часі авдієнцій з означених польських політиків у монарха. Теперішні цісарські слова, які буде читати цілий польський загаль, покладуть кінець темній роботі деяких сфер, які бажали би підкопати ідеальне, на за-

Гімні довірою оверте відношеня між польським народом і династією Габсбургів.

Молодий монарх дав уже багато разів виявити своїм симпатіям для польського народу, а своєю теперішньою енуціяцією означив торжественно, що обіймає в цілості симпатії імператора Франца Йосифа для польського народу і його політичну програму в польській справі.

З початком сього тижня являть ся субкомітет політичної комісії польського кола у гр. Черніна, щоби з уст представника міністерства заграничних справ, який тішить ся повним до-

вірем монарха, почути явентичні виясненя про становище монархії в польській справі. Се становище не підлягло ніякій зміні. Треба допускати, що голоси пугачів, які старають ся сіяти взаємне недовіре, раз на все замовкнуть.

Так інтерпретує польський дневник слова монарха.

Союз українських парламентарних і соймових послів Буковини про політичну орієнтацію українського народу в Австрії.

Письмо М. Василя до гр. Черніна.

ВІДЕНЬ (Тхб.) Міністер заграничних справ гр. Чернін одержав отсе письмо посла Державної Ради і Буковинського союзу Миколи бар. Василя, датоване 3. с. м.

Держави антанту, означуючи в своїй ноті до президента Вільсона як одну з своїх воєнних цілей „визволене Славян в Австрії“, тим самим визнають заняте становища славянських народів в Австрії що до того напрямку, який прешій служить передовим ніби то інтересам Славян в Австрії.

Австрійські Українці означили своє становище в сій справі ясно і недвозначно враз з початком війни: встановлене українського легіону, гуцульські стрільці добровольці, маніфест всіх українських партій, який мав за ціль змобілізуванє всіх фізичних і моральних сил українського народу проти історичного ворога України — Росії — за державою Габсбургів, яка на цілій земній кулі є одиноком місцем, де Українці могли плекати свій національний і культурний розвиток і свою національну окремішність. Всі вожди армій і командантні груп видали жовірам приналежним до української народности, які борють ся під їх командою, свідомство повнена своїх обовязків з запалом. Жаден австрійський нарід не терпів так долго і так тяжко під панованєм неприємителя як Українці; жадна околиця не була як терен війни так долго нерухана на наслідки війни як земля, заселена Українцями; побіч нещасних жидівських

утікачів Україні дали мабуть найбільший контингент утікачів, які ратували ся перед „освободителями“. Те саме відносить ся до числа Українців усіх станів, вивезених „освободителями“ на Сибір як закладників. Через цілий час війни політична орієнтація українського народу в Австрії не змінилася. Як з початком війни, так і тепер стоїть він незломно при Австрії. З тугою жде він почесної побіди австрійського оружя, до якої з запалом причиняєт ся своєю кровю.

Україні коронного краю Буковини, вірні своїй традиції, прилучили ся до сього становища українського народу в Австрії. Було се для них тим легше, бо завдяки оглядній адміністрації орієнтація всеславянська, панславистична і руссофілська не могла в границях їх краю здобути собі прихильників, так що політичне представництво нашого народу ані в Державній Раді ані в соїмі не числить ані одного члена, який не признавав ся би до програми „Австрійці в українській народности“.

Вірні імператору й державі були й остануть Буковинські Українці. Єдиним їх бажанєм „визволеня“ є очищенє рідної землі з нестерпного російського панованя.

З порученя Союзу українських парламентарних і соймових послів Буковини і як його голова маю честь предложити сю заяву Вашій Ексцеленції до лажакої відомости.

Микола Васильо.

тано увагу, що обовязком священика як душпастиря є освідомлювати нарід та служити йому рахою і помічю у всіх його потребах. А ось потріб під теперішню пору дуже богате, а хоч би справа воєнних причинків та відшкодувань, справа сиріт, свакуюваних та відбуованих крим. Поодинокі бесідники подавали практичні поради, а звертали увагу на бюро прависію воради, основане Товариством „Прогресса“ і „Будьським Господарем“. Рівнож піднесено конетчу потребу організованя видавничої діяльности Товариства та зроблено почин до основаня потрібного фонду. Війни вибрано новий видал в якого склад увійшли: о. Стефанович як голова, о. Лежогубський як заступник голови; як виділові: оо. Лужницький, Лопатинський, Паниківський, Дзерович, Моншібович, Радикевич як заступники виділових: оо. Білецький, Костельний, Лужницький. До контрольного коміт. вибрано: оо. Лишняк, Туркєвич і Лиска.

Число населеня Київя. По обчисленю виділау карткової системи Київ (без Деміївки і Святошиня) числить нині 489,881 душі одного тільки цивільного населеня Поодинокі міста міста числять: двірцева 34,249, бульварна 43,282, дукійнівська 79,957, старокілівська 78,036, перещепська 24,693, подільська 38,881, соловенська 24,287, плоська 71,427, либедська 91,564, нелеса при залізничі 3,505 (Ф. К.)

Перегляд оповіщеня в дошійшій Австрії. Оповіщеням, яке видано намісництвау у Відні, покликано до нового перегляду річкики 1891 до 1872 в цілі провіреня здібности до служби в загальній ополченю з оружем. Перегляд відбуде ся між 3 і 28 марта.

В справі відновленя Галичини відбуло ся дня 3. лютого в будинку парламенту засіданє „галицького комітету“, утвореного в німецько-національній Союзі, на яким вели ся дальші наради на і галицькою справою. На засіданні був присутний між иншими міністер Бернрайтер.

Народний університет у Київі. Як оповістили „Кіев. Мисль“, міністерство народної освіти повідомило попечителя київського наукового округу, що дозволяє групі київських громадянських діячів В. Науменкови, Д. Григоровичови Барському й ин. відкрити у Київі народний університет під умовою, що на буде ніяких перепон зі сторони місцевих військових властей. Міністерство затвердило також план народного університету, який має складатися з факультетів суспільно медичного, літературно-історичного, природного, інжинірно механічного, а також фізичного відділу математичного факультету. В число слухачів приймають ся особи обох полів, не молодші як 16 літ, незалежно від їх освітнього цензу (Ф. К.).

Касовий оборот воєнної кухні в грудні 1916 р. Доходи: Касова решта фонду воєнної кухні з днем 30. падоліста 1916 р. — 369 К 75 сот., касова решта фонду шкільних дітей з днем 30. падоліста 1916 р. — 15 135 К 17 сот., з фонду кіна як доповненє 32 К 25 сот. Дари для бідних шкільних дітей 26,038 К, субвенція президії намісництва 5000 К, разт на дохід фонду бідних шкільних дітей 10 106 К 72 сот. Дари для воєнної кухні 4,182 К 32 сот., субвенція на ту ціль президії намісництва 10 080 К, представленє укладенє дир. Делєвичем 194 К, виклади проф. Вацка 308 К 50 сот., концерт о. Королевич Вайдові 814 К 34 сот., за сконфіскованих товарів 889 К 73 сот., надати 24 К 21 сот. Дохід кухні для інтелігенції 13,356 К, дохід кухні для урядників в 15,523 К, 50 сот. Загальна сума 102,172 К 99 сот. Видатки: Денні виатки кухні для інтелігенції (31 днів) 618 К 46 сот., рахунок за предмети поживи 10,962 К 42 сот., денні видатки кухні для урядників (31 днів) 691 К 86 сот., рахунок за предмети поживи 15 267 К 99 сот. Дарувки на Різдові для шкільних дітей 25, рахунок кухні для шкільних дітей за предмети поживи 8,487 К 66 сот. Загальна сума 42,033 К 39 сот. Касова решта фонду воєнної кухні за місяць січень 10,432 К 50 сот. Касова решта фонду виживленя шкільних дітей за місяць січень 1917 р. 49,687 К 10 сот. Загальна сума 60 139 К 60 сот.

Звичанє пайки цукру. Розпорядок уряд виживленя, оголошений у „Wiener Zeitung“, зменшує скількість цукру на голову пересічної людини на 1/4 кг. Для мешканців міст і областей з переважно промислових означує ся пайку цукру, припаязочно місячно на голову на 1 кг. супроти дотеперішньої скількости 1 1/4 кг., а для сільських областей на 3/4 кг. Для людюсти, що тяжко працює, вносить зменшенє пайки 1/2 кг. а пайка на голову, в місце дотеперішньої 1 1/2 кг., означуєт ся на 1 1/4 кг.

Новий державний монопол. Цісарський розпорядок принає штучні солодки матеріяли, серед них і сахарину предметом державного монополю.

Паніганє гажетів. Міністерство красної оборони оголошує: В найближчий час будуть колишні гажети, що не мають тепер ніякого військового степеня, і аспіранти на гажетів річників 1873—1886, яких при дотеперішніх пере-

Невтральні супроти заострення боротьби підводними човнами.

Голландська преса грозить війною.

АМСТЕРДАМ (Тхб.) „Telegraph“ орган привизній астантози пише: Найблище буде для Голландії остати в добрих відносинах до союзників, а в тій цілі є конечно енергійніше, як доси, протестованє, коли би затоплено голландські кораблі. Міністер заграничних справ муєт стати свідомим того, що за ним стоїть цілий голландський нарід.

„Algemeen Handelsblad“ пише: Нове воєнне зарядженє Німеччини могло би стати приводом до того, щоби ми пралучили ся до держав, які ведуть війну з Німеччиною. Сподіємо ся, що наше правительство поробить заходи в иншім невральнойн, щоби можливо енергично боронити ся проти поведеня Німеччини. Богато буде залежати від становища Америки.

Домаданє становища Данії.

КОПЕНГАГЕН (Тхб.) „Politiken“ пише: Не має нікого, хто би а якою небудь певністю міг щось сказати про нашу найближчу будучність. Тепер діло в тім, щоби воводити ся спокійно і старати ся про те, щоби нічого не втратити. Обставина, що инші невральні краї повоаять ся подібно, успокоює. Як долго можна вдержати такий перехоодний лад і таке вижидуюче становище, про се поки що трудно сказати.

Наради в Норвегії.

КРІСТІАНІЯ (Тхб.) Норвеський парламент відбув тайне засіданє, яке тривало дві години. Міністер заграничних справ дав поясненє положеня. Опісля відбуло ся в присутности міністра засіданє комісії для заграничних справ. Того самого дня відбуло ся друге тайне засіданє парламенту.

Що думають в Еспанії.

ЛЮГАНО (Тхб.) Італійські дневники доносять а Мадриду: Міністер заграничних справ відбув вночі конференцію з американським амбасадором. У всіх політичних кругах Еспанії замітний погляд, що положенє є тяжке.

НОВИНКИ.

Львів, 5 лютого 1917

З Наукового Товариства імени Шевченка. Засіданє історично-філософської секції буде від вівторок 6. лютого 1917. о год. 6. вечером.

Зв'яз священичєго товариства. Дня 2. лютого відбули ся загальні збори Товариства св. Ап. Павла у Львові. На зборах явило ся звиш 70 священиків з найдалших сторін краю. В неспрсутности голови о. шамбеляна Гузара, який обняв завідательство парохії в Вольсбері, та заступника голови д-ра Боюна, що живе в російській неволі, відкрив збори о. проф. Лужницький, запрошуючи на провідника о. дек. Яновича. Присутний на зборах Впр. о. офіціал Білецький промовив до присутних, зазначуючи, що український клер серед нечувано трудних відносин в часі російської інвазії умів гідно постояти за права церкви і народу. В своїй промові висказав о. офіціал іменем цілого українського кліру слова синівського привязаня супроти Свят. Отця Венедикта XV, незлобитної вірности супроти Його Величности імператора Карла I та любови супроти дорогого Архієпископа Ексцел. Андрея. По промові о. офіціала рішили збори вислати телеграму з чолобитнею Його Величности імператору Карлові I. Короткий авт з діяльности Товариства зложив о. проф. Моншібович. Із заіту довідуємо ся, що Товариство розширило перед інвазією дуже широку діяльність. По інвазії діяльність не була така видатна, хоч і тут виділ забирав голос у всіх важніших справах церковних. Причиною сього було цілковите здекомплітованє виділу. По автї слухав реферат о. сов. Стефановича, який зазначивши на вступі, що „тут є місце, де можемо сказати собі правду в очі“, порушив живі питання праці духовенства в напрямі душпастирського, уділюваня науки релігії в школах, та суспільного і економічного движеня народу в стану, в яким він знайшов ся з причини війни та російської інвазії. В дискусії, яка вела ся вельми об'єктивно і поважно, забирало голос більше священиків львівських і а краю, підносячи різні справи церковні і суспільні, які жауть праці, та занваючи себе взаємно до напруженя всіх сил, щоби загоїти рани, завдані народами подіями посідних літ. Особливо звер-

глядях вримати незлібними до оружно́ї служби і загальнім еволюціо, візані до п. к. повіто- рих команд доповнюючих красної оборони в цілї перевеленї там комісійного переладу, чи надають ся до військової адміністраційної і льо- кальної служби при командах, відділах війська, властях і заведенях нева областю воєнного фронту.

— Заговор на Лейда Джердана. Бюро Райтера доносить, що в справі заговору проти Лойда Джорджа нересудно посажені 3 жінчини і 1 мушину. Заява генерального прокуратора, що підсудні старали ся отроїти Лойда Джорджа і Артура Вандерлена, викликала сензацію. Отрую а саме стрихніну і кураре принесла пані Wheeler а Тешиампрон. Підсудні напустили стріли отру- ю кураре, а стріли ті мали влучити Лойда Джорджа.

— Міжени для жидів в Польщі. Жидівська пре- са у Варшаві одержала депешу з Нью Йорку, що нова збірка американська в хосен жидівських жертв війни почала ся там вічем, на якм заде- кларовано відразу 3.000.000 доллків. Нова збірка обчислена на 10.000.000 доллярів. Сіоністич- ний комітет у Варшаві одержав в останніх днях околo 50.000 марок з Америки від емігран- тів, які пересилають гроші для своїх кривних.

— Хто знає про малого Івана Солтиса? Одер- жуємо отсей лист з поля: „Високоповажаний Пане Редактор! Ополченець Денис Солтис з 80. уп. оповідає мені про свою журу отсе: „Я родом з Дитятина, в рогатинським повіті, поли- шив вдома жінку Катерину і четверо дітей: Па- раньку, Івана, Васида і Петра. У вересні 1916 р. прийшов від військової власти приказ опо- рожнити село Дитятина. Моя жінка зложила свої річи на волі і посадила на нім діти та опустила село. Серед заколоту не запримітила вона, що її 11 літнього сина Івана нема з нею. Коли стала свідомо того, почала шукати за ним, та даремно: хлопець пропав. Він має, як сказано, 11 літ, кругле лице, темне волосся, скінчив 1 класу народної школи та дуже любить коні“. Про той случай дізнав ся Солтис з листа своєї жінки та просить мене, щоби я йому поміг у вишукуванн сина. Не знаю кращішого спосо- бу, як просити Вас, щоби Ви звернули увагу Ва- ших читачів на загубленого хлопця. Може Вам і редакції „Свободи“ поведеть ся відшукати ди- тину та ардувати нещасливого батька. Пишу ся з високим поважанем відданий др Фил- лип Вашиц, кадет-аспірант 80 п. п.,

— Морози в Німеччині. День 2. лютого був найнизшим днем в околиці Кольонї, який занотовано від сотки літ. Над Реном було 23 степенів морозу, а в Гох Гісель 26.

— Ошдність з поминенн у Фривції. Міністер ви- живленя і міністер господарства вислали до пре- фектів обійчик з зазивом до ошдности в спо- живанню вбїжа і хлїба та заборону уживаня їх до кораленя худоби.

На волинські школи

„Литов системна“.

На необхідну потребу удержаня 25 украї- нських шкіл на Волині, які супроти останніх по- дії тим дорожші і важнійші для української справи, конечні як найскорші і найобильнійші жертви.

Марія Вітовська, сотникова в Брош- неві 10 К (Дн.), п. Карачевська жєну радника суду Старий Самбір, а. Алябіну Мошчович управ. школи Брошнів п. Креховичі, тов. Анну Семківну учительку в повіті долиньскім, свого мужа Дмитра Вітовського сотника УСС., п. Йо- сифа Паана начальника пошти Старий Самбір, а. Вава Весоловського Львів, п. д-ра Давидяка к. и. к. Вергедюф Брошнів. — Теодор Ро- жанковський 30 К., кличе на 10 К.: д-ра Маріяда Рожанковського Поля, Йосифа Кара- новича Відень, Володимира Федака Бережани, д-ра Стефана Шухевича вол. почт. 87, д-ра Льонгіна Цегельського етап. поч. 182, д-ра Во- лодимира Бачинського Львів, Ярослава Віго- шинського Львів, о. Анарія Пшелюрського етап. почт. 182, сотника Каминського етап. почт. 182, Ярослава Івнїшевського етап. почт. 182, д-ра Костя Вовкїду етап. почт. 182, четара Га- расимова етап. почт. 182, Михайла Гнатука етап. почт. 182, чет. Іванчик етап. почт. 182, чет. Труха етап. почт. 182, піхюр. Лепкого етап. почт. 182. — Ліна Ковалєвна Відень 5 К.: Вп. п. Яворських Холм, Івана Остапака Sieyer, Івана Крайчика Відень, Юліяна Муссаковського Дрогобич, Ярослава Мулика УСС. — Ядвіга Ковалева Відень 10 К.: Вп. п. Чорневких Холм, Стєса Мерчука Станї, совітника Т. Ко- маринського Відень, Марію Ковалєвну Відень, Галю Комаринську Сембір. — Івдїна Рева- ковичева в Стрию 10 К (Дн.): п. радн. Інж. Вол. Дутку, п. радн. суд. Вол. Кузьмичського, і рад. суд. Ант. Копровського в Стрию, о. Єташа Нижанковського пароха в Завадові, о.

Бабука пароха в Діаушних малих. — Володи- мир Миколович, Перемішль 5 К.: Вп. о. Стефана Дороша пароха в Корелиці, п. Марію Гоцьку в Висоцьку, п. Любку Добрянську в Радружї ад Горниць, т. Стефана Гриневецько- го в Смолинї, т. Козму Мадика в Перемішлї. — Братство дівчат в Бортятинї 10 К. (Дн.): Братство дівчат в Домомостисках, п. Ев- стасія Будзинського, п. Василя Сенчишина начальника Сокола, п. Антона Вуйвіцького на- чальника громади і Іршо Кишакевич — о. Сальц Йосиф, Перегінськo 20 К (Дн.): п. Льва Борачка управ. школи в Перегінську, п. Касіяна Мандрука в Перегінську, п. Франца Криницького в Перегінську. — Е. Меднїська Сіхї, п. Соколіа коло Стрия 10 К (Дн.): п. Е- леонору Ярмович з Корелич, п. Ів. Вабякову а Діаушних великих, п. Марію Дригуничеву а Дашави, п. Галю Лепкову Стрий, п. Володими- ра Тимпюрака лейтнанта Stab der 119 Infanterie, Inf. Division Deutsche Feldpost. — о. Йосиф Шанковський, парох Чаниж 10 К (Дн.): Впр. о. декана Михайла Даєровича а Топорова, о. сонїтника Теофіля Корчинського а Виткова, о. Льва Горалевича а Угерська, о. Івана Берез- інського а Переволочної і о. Миколая Мри- глодовича а Грабова. — Меднїцька Зофія 5 К.: Ізидору Давидович Вовславич, Евгєнію Ріпєцьку Мости великі, Марію Калінську Во- лиця ад Сокаль, Марію Смулкіну Сокаль, д-ра Стефана Маційовича Тартаків. — о. Прокіп Тис з Хлївчан 10 К.: о. Івана Тарасовича з Теглеза, о. Николу Тисовича а Угнова, о. Брон- слава Гробельського а Остобїжа і о. Юрія Ковшєвича а Улівська. — Невикликаний дав я 10 К. на школи у Волині. Викликаний післав я до тов. „Дністер“ ч. 9888 10 К. і не викликаю нікого. З поважанн М. Луцький а Ячичин. — Оля Голїнатівна в Стрию 5 К.: Наталку Левичку, дир-ку „Дністра“ в Стрию, Олю Мій- ську, учит. в Стрию, д-ра Михайла Сєгена стар. лікаря в Штерталю, д-ра Володимира Левичь- кого пол. поч. 37, д-ра Якова Ягліяка пол. поч. 297. — Мик. Алдїськевич, поручч. 20 К., поручників: Андрія Бучака, Підр 90, Гриця Ніч- ку, Львів, і Володимира Гамала, Ліг. 18, хорун- жих: Родіона Ковальського, Міхїл, і Івана Ніч- чука, Відень, оо. Михайла Кота, Новиць, і Івана Ореста Проскуринського, Камінь, Дмитра Ци- брівського, студ. техн. Відень, п. и Маню Коку рудзїну, Камінь, і Дорію Шіховську, Лєшва. Олупець Beltz Kaisergrasse 26 10 К. (Дн.): Да- нїла Олинця, Олександра Павєйча зі Львова, Ми- хайла Андроховича, Николая Карачевського, Антона Березинського, Альфрєла Будзиновсько- го, Олександра Гошовського, Володимира Фи- липовича і Аркадія Олинця. — Кляса Va ф. ц. акад. гімназїї у Львові 11 К. на волинські школи а нагоди іменн Вї. профєсора Ни- коли Каставецького і V. кл. української гімна- зїї у Відні. — Іванна Адрияновичина Сушица вел 5 К.: товаришкї VII. кл. С. С. Ва- сїлійнок у Львові, абітурїєнтку Оло Чайківську і Надю Войнарівську зі Львова. Олю Шумску зі Святого, Олену Канду з Ярославля, М. Бала- кина проф. гімн у Львові, Романа Хотиненко- го гімн. учен. а Ярославля, Юрія Адрияновича Деревні і Володимира Васькова зі Сушинї ве- ликої.

Жертви просить ся посилати до кред. тов. „Дністер“ (Львів, Руська 20) ч. кн. 9888, по- відомляючи коротко адміністрацію „Дїла“ і ви- кликаннх.

ПОМЕРЛИ.

Стеванія з Асаньцїх Калитєвська, жінка адвоката в Стрию, прожила літ 38, померла в дни 1. с. м. в санаторїї д-ра Длуского в За- копанїм, осирочуючи мужа та трєс дрібних ді- тей. Покійна, донька загально знаного і пова- жаного бл. п. о. Олександра Левичького, па- роха Скали, переняла його прїкмети жуа і на- родні ідеали, яким служила по конєць житя. Вона інтерєсувала ся живо всіми подїями украї- нського житя, визначуючи ся ширшими погля- дами в народних справах та критичним змісло- м. Протївничка всякої заскоружлості, дволичности і нещирости в громадянським житю, виявляла свої погляди отаєрто, досадно і з гумором. Держала ся їх твердо також в практичєм жи- тю. Тай переконаня ті не були у неї поверхов- ні, але оперті на знаню і широкім очитаню. З пильної лектури були їй відомі усі важнійші твори світової літератури, а сучасна українська література інтерєсувала її так живо, що не бу- ло новішого українського поєта ні белєтриста, якого б вона докладно не знала і критичним хїстом його вартости не оцінювала. Деяких, як Франка й Кошюбинського, вона залюбки цитувала нераз на память цілими уступами. Знала безліч українських народних пісєн, співанок, коляд, пословиць і т. и., а через те її украї- нство було живе, своєрїдне і таке суттєвєне, що ним переймає ся легко окруженє, особли- во діти, виносячи з під того впливу любов всього рідного.

Як визначний член українського жіноцтва в Стрию брада діяль-у участь у всіх прїяжх стрийській громаді, визначуючи ся ініціативою в починах і совєсним виповнюваннм обовязків. Наадїєна артистичним змісло, а смаком, особ- ливо на нївї народної орнаментики, одна з пер- ших в часі теперїшної війни дала почин до по- ширюваня українських вишивок поміж чужин- ців, причинила ся головно до уладженя вистави українських вишивок в р. 1915 в Стрию і від того часу Іменем Товариства Українських Жіноч- ий весь свій вільний від родинних обовязків час майже до послїзної хвилі, коли вже була тяжко хвора. Покійна брала живу участь і в інших ак- туальних справах Товариства, а то з початку війни в стрийській українській комітетї гумані- тарної помочи для ранєних і студєнних подо- рожю жовнїрів — за що вже в послїднім часі своєїго житя була відзначена срібною медалєю Червоного Хрєста а воєнною декорациєю.

Українське громадянство тратить а Покій- ний діяльну одиницю, яка при своїй горячій любови рідних сторін, мала се нещастє, що померла далеко від своїх на чужинї. Покійна глибоко відчувала свою долю; лежачи на сме- ртній постели в санаторїї та прочуваючи свою сумну долю, у хвилях полєкші співала собі во- туху п. сню укр. січових стрїльців: „Кружру а чужинї умру.“

Відчуваючи її тугу за рідною землею, ро- дина Покійної вєднала перевезєне її тілїчнї останків до Стрия, де будуть її похорони в че- твер дня 8. с. м.

Глибокий жалє полишила Покійна по собі серед рідні, близьких, знакомих та українсько- го громадянства. Честь її памяти!

Перед вибухом війни.

Американська готовість.

ЛЮГАНО. (Тьб.) До італїйських часописнїх доносить з Лондону: Вільзон держав у тайні свою постанову в справі а Німєччиною, поки міністерство маринарки не зробило всіх потрі- бних заряджень, як замкненє всіх арсеналів пе- ред чужинцями, загатєне рухїв американської флоти і нагляд над ітернованнми німєцькими кораблями, тай поки не переведєно всіх мїр для збереженя публичного сувокою. Протє такн сла- лєно лядунок, призначений для плавного су- на „Deutschland“, а залага німєцького океанїчно- го парохода „Вашінгтон“ зробила корабельні машини нездатними до уживаня.

Нонфісмаат німєцьких кораблїв.

АМСТЕРДАМ (Тьб.) Німєцький парохід „Цецилїя“ в Бостонї занято, Американське пра- вительство розглядає питанє, чи воєнні кораблї мають супровожати американські кораблї через замкнену морську область. У Панамі занято 4 кораблї лїнії „Hamburg Amerika“, котрі там сто- яли від початку війни.

Російське звідомленє

з 2. лютого.

Західний фронт: Після нагального артилерїйского огня на нашї рови на захід від Славятина, 20 верст на південній захід від Бережач, сильні німєцькі відділи в білих одно- строях адерли ся до наших ровів першої лїнії. Протїнаступом резерв при помочи артилерїї виперли ми Німців назад до їх ровів.

Ромунський фронт: Вимїна огня і стєжі.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ

АВСТРО УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ.

з дня 4. лютого.

ВІЙНА НА СХОДІ.

В області оружних австро угорських сил не стало ся нічого важного.

ВІЙНА З ІТАЛІБЮ.

Не було зміня.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

На південь від озера Охрїда огонь наших війск відпер неприятельські стєжі відділи.

Заступ. шефа ген. штабу Ф. Геєрр.

